

2.2.e. İliyak Arter

2.2.e.1. İliak Arter Patolojilerinin Cerrahi Tedavi Seçenekleri

Ahmet Can TOPÇU¹

Giriş

Her iki ana iliak arter aortik bifurkasyon sonrası pelvis tabanında retroperitoneal mesafede seyreder. İnternal ve eksternal iliak arterler aracılığıyla pelvis duvarı, pelvik organlar ve alt ekstremitenin kanlanması sağlanır. Pelvik yapılarla olan kompleks komşuluğu ve retroperitondaki derin yerleşimi nedeniyle iliak arterlerin cerrahi diseksiyonu en tecrübeli cerrahlar için dahi zorlayıcı olabilmektedir. Bu nedenle tüm vasküler cerrahların pelvik anatomiye hakim olması gerekmektedir.

Bu bölümde iliak arterlerin cerrahi anatomisine, operasyon endikasyonlarına, cerrahi ulaşım yollarına ve yaygın kullanılan ameliyat tekniklerine değinilecektir. İliak arterlerin endovasküler girişimleri bu bölümün anlatımının dışında kalmakla birlikte, diğer tüm arteriel patolojiler için geçerli olduğu gibi iliak artelerin kapsamlı bir tedavisini uygulamak isteyen cerrahların temel kateter becerilerine sahip olmaları ve endovasküler teknikleri uygulayabilir olmaları gerekmektedir. Ayrıca iliak arterin cerrahi hastalıkları sıklıkla proksimal ve distal komşu segmentlerle birlikte seyrettiği için, okuyucunun önceki bölümlerde anlatılan abdominal aort ve alt ekstremitte arterlerinin cerrahi tedavi yöntemlerini de bu bölümle birlikte okuması önerilir.

¹ Op. Dr., Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kalp ve Damar Cerrahisi Kliniği, ahmet.topcu@icloud.com

Kaynaklar

1. Peters M, Syed RK, Katz M, et al. May-Thurner syndrome: a not so uncommon cause of a common condition. *Proc (Bayl Univ Med Cent)*. 2012;25(3):231-233. doi: 10.1080/08998280.2012.11928834
2. Haimovici, H. (2012). Retroperitoneal exposure of iliac arteries. In Enrico Ascher (Ed.), *Haimovici's vascular surgery* (6th ed., pp. 366-371). Chichester, West Sussex: Wiley-Blackwell.
3. Lee, A. M., Dalman, R. L. (2019). Isolated iliac artery aneurysms and their management. Anton N. Sidawy & Bruce A. Perler (Eds.), *Rutherford's vascular surgery and endovascular therapy* (9th ed., pp. 961-969). Philadelphia, Pennsylvania: Elsevier.
4. Pitoulias GA, Donas KP, Schulte S, et al. Isolated iliac artery aneurysms: endovascular versus open elective repair. *J Vasc Surg*. 2007;46(4):648-654. doi: 10.1016/j.jvs.2007.05.047
5. Chen Q, Shi Y, Wang Y, Li X. Patterns of disease distribution of lower extremity peripheral arterial disease. *Angiology*. 2015;66(3):211-218. doi: 10.1177/0003319714525831
6. Conte MS, Bradbury AW, Kolh P, et al. Global vascular guidelines on the management of chronic limb-threatening ischemia. *J Vasc Surg*. 2019;69(6S):3S-125S.e40. doi: 10.1016/j.jvs.2019.02.016
7. Lakhter V, Aggarwal V. Current Status and Outcomes of Iliac Artery Endovascular Intervention. *Interv Cardiol Clin*. 2017;6(2):167-180. doi: 10.1016/j.iccl.2016.12.001
8. Haimovici, H. (2012). Open surgical treatment of isolated iliac aneurysms. In Enrico Ascher (Ed.), *Haimovici's vascular surgery* (6th ed., pp. 590-593). Chichester, West Sussex: Wiley-Blackwell.
9. Özbudak E, Kanko M, Yavuz Ş, et al. İzole iliyak arter anevrizmaları: cerrahi yöntem ile endovasküler girişimlerin karşılaştırılması. *Türk Gogus Kalp Dama*. 2013;21(2):317-324. doi: 10.5606/tgkdc.dergisi.2013.7391
10. Şırlak, M. (2021). Abdominal ve periferik arter anevrizmaları. A. Kürşat Bozkurt (Ed.), *Periferik arter ve ven hastalıkları ulusal tedavi kılavuzu* içinde (s. 170-194). İstanbul: Bayçınar Tıbbi Yayıncılık.
11. Oral K, Ezelsoy M. İleri yaş hastada izole dev iliyak arter anevrizması. *Damar Cer Derg*. 2015;24(3):196-198. doi: 10.9739/uvcd.2014-41820
12. Uzun K, Gümüş V, Tekümit H, et al. Yalnızca internal mammaryan arterden Winslow yolu ile beslenen alt ekstremité. *Türk Gogus Kalp Dama*. 2015;23(3):588-590. doi: 10.5606/tgkdc.dergisi.2015.4968
13. Yurdakul M, Tola M, Ozdemir E, et al. Internal thoracic artery-inferior epigastric artery as a collateral pathway in aortoiliac occlusive disease. *J Vasc Surg*. 2006;43(4):707-713. doi: 10.1016/j.jvs.2005.12.042
14. Ball CG, Feliciano DV. Damage control techniques for common and external iliac artery injuries: have temporary intravascular shunts replaced the need for ligation? *J Trauma*. 2010;68(5):1117-1120. doi: 10.1097/TA.0b013e3181d865c0
15. Gilani, R., Hirshberg, A., Mattox, K. L. (2012). Vascular trauma. In Enrico Ascher (Ed.), *Haimovici's vascular surgery* (6th ed., pp. 909-927). Chichester, West Sussex: Wiley-Blackwell.